

Препоръки за правомерно предоставяне на достъп до видеозаписи от система за видеонаблюдение на училища или детски градини

Доста често при възникнал инцидент или конфликтна ситуация в училище или детска градина родителите на деца, участващи по някакъв начин в тях и заснети от системата за видеонаблюдение, поставят под съмнение обстоятелствата и причините за тях, респ. касателството на техните деца. За да се уверят обичайно отправят искания за получаване на достъп до съответните видеозаписи. Предоставянето на достъп до видеозаписи обаче може да породи някои усложнения, произтичащи от законодателството за защита на личните данни.

Въпреки че по силата на Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД) училищата и детските градини определят длъжностни лица по защита на данните, които да ги съветват и подпомагат по въпросите за защита на личните данни, се наблюдава, че повечето от тях срещат затруднения с решаването на такива казуси. Тези затруднения обикновено са свързани с невъзможност на училищата/детските градини (основно поради технологични и ресурсни причини) да прилагат специални технически мерки за защита чрез заличаване (замъгляване, маскиране) на образите на третите лица, попадащи в обхвата на видеозаснемането.

Поради високата обществена значимост на тези отношения и отчитайки задачата на надзорните органи да обръщат специално внимание на дейностите, насочени към деца, КЗЛД намира за необходимо да разясни условията за осигуряване на правомерен достъп в такива случаи.

В този смисъл, когато в училище или детска градина постъпи искане от родител на ученик/дете за достъп до запис от системата им за видеонаблюдение, следва да се отчитат следните препоръки:

По смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД) правото на достъп на субекта на данни (физическо лице) включва три компонента:

- потвърждение дали се обработват лични данни, свързани с него;
- получаване на информация за основните характеристики на обработването, като напр. целта, за която се извършва, описание на категориите данни и получателите на тези данни, продължителност на

обработването (срокове за съхранение), права на субекта на данните по ОРЗД и др.; и

- достъп до обработваните лични данни.

Правото на достъп следва да се разбира както като правна възможност за физическото лице да поиска информация от администратора дали се обработват лични данни, свързани с него, така за достъп до тези данни. Именно чрез достъпа лицето има възможност да провери законосъобразността на тяхното обработване.

Като законни представители на своите деца родителите упражняват правата за защита на личните им данни от тяхно име.

Съгласно чл. 15, пар. 3, изречение първо от ОРЗД при реализирането на правото на достъп до лични данни администраторът (училище или детска градина) трябва да предостави копие от личните данни, които са в процес на обработване. Следователно копие се отнася само до третия компонент от правото на достъп („достъп до обработваните лични данни“). Задължението за предоставяне на копие от данните не следва да се разбира като допълнително право на субекта на данните, а като способ за предоставяне на достъп до тях. С него се цели укрепване на правото на достъп, тъй като то включва пълна информация за всички обработвани данни и не може да се разбира като предоставяне единствено на обобщение на данните.

Правото на получаване на копие от личните данни обаче не следва да води до неблагоприятно засягане на правата и свободите на други лица (чл. 15, пар. 4 от ОРЗД). Предвид обстоятелството, че при извършването на видеонаблюдение е възможно да бъдат заснети произволен брой лица, различни от засегнатото (чийто родител иска достъп), достъпът до такъв видеозапис ще бъде свързан с допълнително обработване на лични данни и на тези други субекти на данни. В този случай предоставянето на копие от записа, без да са скрити образите на другите заснети лица, може да засегне неблагоприятно техните права и свободи (напр. последващото му публикуване в социални мрежи, медии, споделянето му между трети лица и пр.).

За да не допусне този резултат, администраторът на данните следва предварително да отчита, че предоставянето на копие от видеозаписа може да доведе до значителна намеса в правата на другите лица. Защитата на правата на трети лица обаче не следва да се използва като претекст за възпрепятстване на легитимни искания за достъп, като в такива случаи администраторът трябва да предприеме технически мерки

за удовлетворяване на исканията за достъп¹ (напр. посредством редактиране на изображенията като покриване или замъгляване на образите на третите лица). Администраторите не са длъжни да прилагат такива технически мерки, ако могат да осигурят по друг начин изпълнението на искането за достъп до личните данни по чл. 15 от ОРЗД.

Отчитайки наличните технологии и познания, както и свързаните с тях разходи за прилагане, в случай че училищата/детските градини не могат да прилагат подходящи мерки за защита чрез заличаване (замъгляване) на образите на другите ученици/деца или други трети лица, попадащи в обхвата на заснетия видеозапис, са препоръчителни следните варианти за законосъобразно осигуряване на достъп на родителя до въпросния запис:

1. Да се поиска и получи изрично писмено съгласие от родителите на всички останали ученици/деца и/или други засегнати субекти, заснети и идентифицируеми от записа, вследствие на което да се предостави копие от видеозаписа на родителя-заявител. Тази хипотеза обаче е трудно изпълнима на практика;

ИЛИ

2. Да се предоставят стопкадри (screenshots), на които се вижда образът само на неговото дете, а образите на третите лица са заличени;

ИЛИ

3. Да се осигури достъп чрез преглед на място на видеозаписа, само при условие че родителите на всички останали ученици/деца и/или други засегнати субекти (директор, учители или друг педагогически или непедагогически персонал), заснети и идентифицируеми в записа, са поканени и присъстват едновременно при прегледа. В тази хипотеза всички засегнати субекти следва да подпишат декларация, че се съгласяват да се извърши преглед на записа (на конкретна дата и в присъствието на всички засегнати субекти) и че няма да разгласяват узнатата информация. При прегледа не е допустимо да се извършва презапис с лични или други устройства, поради което училището/детската градина следва да предприеме мерки в тази насока.

¹ Подробна информация за упражняване на правото на достъп до лични данни, обработвани чрез видеокамери, може да намерите в Насоки № 3/2019 на Европейския комитет по защита на данните относно обработването на лични данни чрез видеоустройства (по-специално на стр. 26). Насоките могат да се достъпят на следния линк: <https://cpdp.bg/>

С цел отчетност и проследимост училището или детската градина следва да изготви протокол, който да удостоверява прегледа на записа от всички заинтересовани страни. Този вариант за осигуряване на достъп до видеозапис в най-голяма степен би задоволил очакванията на родителя, тъй като чрез него може да придобие пълна и реална представа за обстоятелствата около инцидента/конфликтната ситуация.

Независимо от примерите в настоящите препоръки, когато разследващ или съдебен орган поиска предоставянето на копие от видеозапис училището или детската градина ще са длъжни да го предоставят в цялост (без заличаване), при условие че е изискан писмено по съответния процесуален ред.

Посочените в настоящия документ примери и съвети не ограничават КЗЛД да разгледа всяка жалба или сигнал, свързани с предмета му, отчитайки спецификата и контекста на всеки конкретен случай, както и да заема различна позиция от изложените препоръки.